

Inhoudsopgave

Inleiding over het pedagogisch beleid	2
Inleiding over het pedagogisch werkplan	2
Stamgroepen	3
Open deuren	3
1. Het bieden van veiligheid en vertrouwen	4
1a. Veiligheid en vertrouwen, de basis voor de ontdekkingsreis	4
1b. Groepsgrootte en dagindeling van de groepen	4
Op de babygroep	4
Op de dreumesgroep	5
Op de verticale groep	6
Op de peutergroep	7
1c. Rol van de groepsleiding tijdens het vrije spel	7
1d. Rol leiding tijdens georganiseerde activiteiten	8
1e. Wennen	8
2. Het bieden van uitdaging en ontwikkelingsmogelijkheden	8
2a. De uitdagende ontdekkingsreis	8
2b. Thematisch werken	8
2c. Materialen ontdekken	10
2d. Ontwikkelingsmogelijkheden	10
De taalontwikkeling	10
De cognitieve ontwikkeling	10
De motorische ontwikkeling	11
De creatieve ontwikkeling	11
3. Het bevorderen van de persoonlijke competentie	11
3a. Het kind, de ontdekker en zijn persoonlijke groei	11
3b. Het bevorderen van de zelfstandigheid	12
3c. Individuele ontwikkeling	12
3d. Zelfstandig bezig zijn	12
3e. Helpen in de groep	12
3f. Lichaamsbesef	13
3g. Muziek	13
3h. Boeken	13
3j. Manier van omgaan met emoties	13
4. Het bevorderen van de sociale competentie	14
4a. Ontdekken met elkaar	14
4b. Overzicht van alle pedagogische regels die op '2sterren'	15
4c. Belonen en corrigeren	15
4d. De sociaal-emotionele ontwikkeling	15
4e. Problemen en conflicten	16
5. Het eigen maken van waarden, normen en cultuur	16
5a. Zo zijn onze manieren	16
5b. Regels	16
5c. Rituelen	16
5d. Respect	17
6. Oudercontacten	17
6a. De rol van de ouders	17
6b. Samen met de ouders	17
6c. Kennismakingsgesprek	17
6d. Intakegesprek	17
6e. Breng en haalcontacten	18
6f. Kindgesprekken	18
6g. Ouderavonden	18
6h. Oudercommissie	18
6i. Activiteiten waar ouders bij betrokken worden	18
6j. Schriftelijke informatie	19
6k. Exitgesprek	19
7. Achterwacht	19
Slot	

Inleiding over het pedagogisch beleid van 2Sterren:

In ons pedagogisch beleid wordt beschreven wat 2Samen belangrijk vindt voor kinderen die gebruik maken van onze kinderopvang. In het beleid wordt richting en inspiratie gegeven voor ons dagelijks handelen.

Onze visie op kinderen is als volgt:

- Ze hebben veel mogelijkheden in zich, kinderen zijn competent.
- Elk kind heeft zijn eigen aard, eigen karakter en eigen tempo.
- Een kind mag zijn wie het is, we waarderen de verschillen tussen kinderen.
- Kinderen moeten nog veel ontdekken en meekrijgen voor ze zelfstandig in de maatschappij kunnen functioneren.
- Kinderen zijn belangrijk: zij geven de maatschappij in de toekomst vorm.

We staan open voor de verschillende culturele achtergronden en de verschillen in de ontwikkeling van kinderen.

Wat willen we voor de kinderen betekenen?

We hebben dit beschreven in de pedagogische doelstellingen.

Deze pedagogische doelstellingen zijn ontleend aan het model van M. Riksen-Walraven:

- Het bieden van een gevoel van veiligheid (emotionele veiligheid) en vertrouwen.
- Het bevorderen van persoonlijke competentie.
- Het bevorderen van de sociale competentie.
- Het eigen maken van waarden en normen.

Wij hebben hier zelf nog een doelstelling aan toegevoegd en wel:

- Het bieden van uitdaging en ontwikkelingsmogelijkheden.

Hoe bereiken wij deze doelen?

We onderscheiden vijf pedagogische middelen die we kunnen gebruiken om deze doelen te bereiken:

1. leidster-kind interactie: hoe de leidster en het kind met elkaar omgaan.
2. De groep: de rol en de invloed van de groep kinderen en leiding
3. De binnen en buitenruimte: inrichting en het gebruik van de ruimte.
4. Activiteiten: wat het kind kan doen of ondernemen (ontdekken, onderzoeken, uitproberen)
5. Spelmateriaal: alles waar het kind mee kan spelen.

Inleiding over het pedagogisch werkplan

In het pedagogisch werkplan van 2 Sterren wordt beschreven hoe bovenstaande in de dagelijkse praktijk vorm krijgt. Hierin komen de eigenheid en de accenten van 2 Sterren tot uiting.

Het pedagogisch werkplan geeft de groepsleiding praktische handvatten om het pedagogisch beleid in het dagelijks handelen vorm te geven. Daarnaast heeft het als doel de ouders te informeren over het pedagogisch handelen in de praktijk.

2 Sterren is in de binnenstad gevestigd en bestaat uit drie grote herenhuizen die onderling met elkaar verbonden zijn.

2 Sterren heeft vier stamgroepen. Iedere stamgroep heeft zijn eigen vaste pedagogisch medewerkers met als basis een open en aandachtige houding. De lichamelijke verzorging van de kinderen is een onderdeel in het werken met onze jonge kinderen. Zaken die de verzorging betreffen hebben net zoveel te maken met de ontwikkeling van de kinderen als andere bezigheden of situaties waarin het kind komt. Zo is op alle stamgroepen het verschonen van kinderen een belangrijk moment, waarop de pedagogische medewerkers en het kind direct met elkaar in contact komen. De pedagogisch medewerker is even alleen met het kind bezig en verzorgt het kind liefdevol. Het lichamenlijk contact bij het verschonen, het aan en uitkleden gaat gepaard met knuffelen en communiceren. De pedagogisch medewerker vertelt tijdens het verschonen bijvoorbeeld wat zij doet en wat zij ziet.

In de stamgroepen leren kinderen van en met elkaar. Door samen te ontdekken, vriendschap te sluiten, te praten en te spelen leren de kinderen hun eigen plekje te vinden en om te gaan met elkaar. Respect en gelijkwaardigheid zijn voor ons belangrijke waarden.

De stamgroepen

De Ukkies is onze babygroep voor kinderen van 0 tot 1 jaar, 3 pedagogische medewerkers ontvangen dagelijks maximaal 12 baby's met veel enthousiasme op.

De knuffelaars is onze dreumesgroep voor kinderen van 1 tot 2,5 jaar. Dagelijks staan 2 pedagogische medewerkers klaar om samen met maximaal 11 dreumesen er een gezellige dag van te maken.

De Superkids is onze peutergroep. In de peutergroep kunnen dagelijks maximaal 12 kinderen komen. 2 pedagogische medewerkers staan dagelijks klaar om met de grootste kinderen te ravotten.

De Paddies is onze verticale groep. In de verticale groep mogen maximaal 12 kinderen dagelijks komen. In deze groep zorgen 2 pedagogische medewerkers dat zowel de kleine als de grote kinderen het naar hun zin hebben.

In de verschillende groepen wordt een huiselijke sfeer gecreëerd door een eigen entree, keukentje, badkamer, slaapkamer en eigen terras.

Kinderen kunnen ook samenspelen in een speciaal ingerichte ruimte met een ballenbad. De gezellige ruimte biedt naast rust veel materialen waarmee kinderen spelenderwijs hun zintuigen kunnen ontwikkelen. In deze hoek hebben wij verschillende materialen voor de tastzin en reukzin, zoals boekjes, kussens in verschillende formaten. Kinderen kunnen op een mat lekker tot rust komen.

Ook hebben wij een aparte keuken waar wij met de kinderen kunnen koken en bakken. Iedere week wordt er een warme maaltijd gemaakt en genuttigd. Om alle kinderen van onze warme maaltijden te laten genieten, zijn de kook dagen wekelijks verschillend. 2 Sterren heeft naast de terrassen een knusse en gezellige buitenspeelplaats met twee leuke speelhuizen. De kinderen kunnen fietsen, ballen en in de zomer in een zwembadje spelen. Op het middelste balkon is een moestuintje ingericht.

2Sterren heeft 4 bolderwagens en meerdere dubbele buggy's. Wij proberen vaker in de week een wandeling naar de stad, de kinderboerderij, de paleistuinen te maken. In de zomer maken wij lange wandelingen naar het strand, de zandvlakte of het Zuiderpark. Als kinderen aan de hand mee kunnen lopen is het 1 pedagogisch medewerker op twee kinderen. Er wordt ten alle tijden aan de locatiecoördinator of de leidinggevende van de locatie gemeld, waar men naar toe gaat.

Open deuren

Bij ons staan de deuren niet letterlijk open vanwege de veiligheid voor de kinderen. Voor ons betekent open deuren, werken met een open houding. Wij willen kinderen, ouders en situaties open tegemoet treden en staan open voor nieuwe mogelijkheden. Het omgaan met elkaar, de relatie met de groepsleiding, andere kinderen en de ruimte proberen wij optimaal te benutten. In de praktijk geven wij hier vorm aan door het werken met open deuren.

Regelmatig gaan de kinderen een ochtend of een middag of een dagje op visite in een andere groep. Bijvoorbeeld 's morgens gaan de kinderen van de groep 'de knuffelaars' in de babygroep spelen. Broertjes en zusjes spelen zo regelmatig samen.

Tijdens de week staat geregeld de deur tussen de Superkids en de Paddies open zodat de kinderen ook op de andere groep kunnen spelen. Dit gebeurt natuurlijk wel op het moment dat het op beide groepen kan. De groepen gaan ook geregeld gezamenlijk naar buiten.

Zo hebben de kinderen vele uitdagingen. Door samen te ontdekken, vriendschap te sluiten, te praten en te spelen leren de kinderen met elkaar omgaan.

Werken met een open houding houdt ook in dat we regelmatig stilstaan bij wat we doen en nadenken of ons handelen in het belang van de kinderen en ouders is.

1. Het bieden van veiligheid en vertrouwen.

In dit hoofdstuk wordt de groeps grootte, de verdeling van de ruimte en de rol van de pedagogisch medewerkers tijdens het spelen beschreven. In dit hoofdstuk kunt u ook lezen hoe wij omgaan met wennen.

1a. Veiligheid en vertrouwen, de basis voor de ontdekkingsreis.

Kinderen hebben herkenbaarheid nodig, daarom heeft een dag op het kindercentrum een herkenbare indeling. Voorspelbaarheid geeft hen zekerheid, veiligheid en vertrouwen. Vanuit veiligheid kunnen kinderen zich ontwikkelen en op ontdekking gaan.

Veiligheid en vertrouwen zijn basisvoorwaarden voor kinderen om zich te kunnen ontwikkelen.

Kinderen hebben vertrouwen nodig om het zelfvertrouwen te kunnen ontwikkelen en om te komen tot een activiteit. Daarnaast moet er voldoende veiligheid zijn voor kinderen om gevoelens te tonen en zich te laten helpen op momenten dat dit nodig is. Ook leren wij de kinderen dat huilen mag. De pedagogische medewerkers laten de kinderen weten dat hun verdriet wordt gezien en dat hun gevoelens worden begrepen. Het kunnen tonen van hun emoties vergroot het gevoel van veiligheid en het zelfvertrouwen van de kinderen. Vanuit een veilige omgeving kunnen kinderen nieuwe ervaringen opdoen en op ontdekkingsreis gaan en zo nieuwe uitdagingen aangaan.

Veiligheid en vertrouwen komen tot uitdrukking in de huiselijke sfeer die er geschapen wordt.

Wij vinden regelmaat, regels, reinheid en rust vereisten bij het opvoeden van kinderen.

Door regelmaat en regels aan te brengen in een groep voelt een kind zich veilig en vertrouwd en pas dan kan het kind zich positief ontwikkelen.

Het gebruik van de ruimte vinden wij een belangrijk hulpmiddel om een vertrouwd en veilig gevoel te creëren.

De groepsruimtes zijn gezellig ingericht. De ruimtes zijn voor de kinderen overzichtelijk ingedeeld en er zijn hoekjes gevormd waar kinderen rustig kunnen spelen. Voor de momenten die gezamenlijk plaatsvinden, zoals eten en knutselactiviteiten zijn in de groepsruimte stoelen en tafels geplaatst.

Kinderen zijn welkom en worden welkom geheten, waardoor ze zich op hun gemak voelen.

Wij vinden het bovenal belangrijk 'dat het kind lekker in zijn vel zit ' het naar de zin heeft of zich prettig en op zijn gemak voelt'. Of een kind 'prettig in zijn vel en op zijn gemak voelt 'wordt 'welbevinden' genoemd. Welbevinden kan omschreven worden als een algemene positieve toestand waarin een kind verkeert in verschillende situaties op het kinderdagverblijf.

Veiligheid op het kinderdagverblijf betekent voor ons ook dat er zo min mogelijk situaties ontstaan die gevaarlijk zijn voor kinderen. Zo wordt er bijvoorbeeld ook aandacht besteed aan hygiëne en voeding, maar ook naar een veilige omgeving (veilige ruimten en meubilair, speelgoed en buitenspeelplaats).

1.b Groeps grootte en dagindeling van de groepen.

Structuur bieden is belangrijk, maar ook eens de ruimte nemen om structuur los te laten en vooral niet te star zijn.

Hier volgt een korte schets van het verloop op de 2 Sterren; verdeling ruimte.

Voorop staat dat het spelen en de interactie tijdens de onder genoemde activiteiten centraal staan.

Op de babygroep: Ukkies, (maximaal 12 baby's tot 1 jaar).

Baby's hebben veel verzorging en aandacht van de groepsleiding nodig. Op deze groep werken er 3 pedagogisch medewerkers. Naast de verzorgende taken wordt er veel met de kinderen geknuffeld, gespeeld. De ontwikkeling van de baby's wordt door de pedagogisch medewerkers nauwkeurig gevolgd en gestimuleerd.

Elke baby heeft zijn eigen slaaptijden en voedingsgewoonten. De slaaptijden en voedingsgewoonten worden door de ouders doorgegeven en op een blad in de groep opgeschreven, zodat iedere medewerker dit kan zien.

Vanaf 9 maanden komt globaal de volgende dagindeling aan de orde.

- 7.30 De kinderen kunnen gebracht worden, vrij spelen voor de oudere kinderen en persoonlijke aandacht voor de kleinsten. Zij worden op schoot genomen en geknuffeld of er worden spelletjes gedaan, zoals voetjes naar de neus.
- 9.00 De grotere kinderen gaan aan tafel. Eerst worden liedjes gezongen en de kinderen krijgen een cracker en drinken. De kleintjes spelen in de box of op het kleed.
- 9.30 Verschoning voor alle kinderen.
- 10.00 Persoonlijke aandacht voor alle kinderen. Allerlei spelletjes worden met de kinderen gedaan. Er kan ook worden gewandeld.
- 11.15 Lunchtijd, tijdens het maken van de boterhammen worden er liedjes gezongen. De kleinere kinderen krijgen hun flesje. Ook hierna wordt er nog even geknuffeld met de kinderen.
- 11.45 De handen en gezichtjes worden gewassen en de kinderen krijgen een schone luier.
- 12.00 De grote kinderen gaan slapen en de kleintjes die wakker zijn krijgen individuele aandacht.
- 13.00 De eerste grote kinderen worden wakker krijgen een schone luier en gaan spelen.
- 13.30 Tijd voor een fruithap.
- 14.30 Er wordt met de groep kinderen een activiteit gedaan met een pedagogisch medewerker, de andere pedagogische medewerker houdt zich bezig met de kleintjes. De kleintjes krijgen de fles of een pedagogisch medewerker wiegt een kind in slaap.
- 15.30 Aan tafel voor een beker yoghurt.
- 16.00 Een verschoning voor alle kinderen.
- 16.30-18.00 Spelen of samen boekjes lezen of liedjes zingen. En tussendoor worden de kinderen opgehaald.

Als de kinderen vrij spelen kunnen ze dat door heel de ruimte heen doen. Ze kunnen dan op ontdekkingstocht door de groep. Zij kunnen in een ballenbad, met ballen spelen. In de hal zijn er kussens en boekjes waar de oudste baby's zich kunnen afzonderen van de jongste baby's.

Op de dreumesgroep Knuffelaars (maximaal 11 kinderen van 1 tot 2,5 jaar)

Op de dreumesgroep werken er maximaal 2 pedagogisch medewerkers.

- 7.30-8.00 De kinderen kunnen worden gebracht in de babygroep.
- 8.00 De kinderen zijn nu weer op hun eigen groep en kunnen vrij spelen.
- 8.30-10.00 Andere kinderen komen binnen en worden welkom geheten, als de ouders weggaan, nemen de kinderen afscheid, samen met een pedagogisch medewerker gaan ze voor het raam en zwaaien naar hun ouders. Daarna wordt er nog geknuffeld en kan het kind iets uitzoeken om mee te spelen.
- 9.00 Opruimen en dan aan tafel om een cracker te eten en sap te drinken. Tijdens het aan tafel zitten worden er liedjes gezongen en/of boekjes voorgelezen.
- 10.00 Tijd voor activiteiten dit kan zowel binnen als buiten zijn ook kunnen de kinderen vrij spelen. De kinderen worden wel gestimuleerd om aan een activiteit mee te doen maar als zij niet willen mee doen hoeft het niet.
- 11.00 Naar het toilet en verschonen.
- 11.30 Lunchen.
- 12.00 Gezichten wassen.
- 12.15 Naar bed.
- 13.30-14.30 De kinderen worden wakker, gaan plassen of worden verschoond.
- 14.45 Yoghurt drinken en fruit eten.
- 15.15 Buiten of binnen vrij spelen of een activiteit doen.
- 16.15 Naar het toilet of verschonen.
- 16.30 Aan tafel voor een bekertje thee met een koekje.
- 17.00-18.00 Vrij spelen en tussendoor worden de kinderen opgehaald.

De kinderen kunnen op verschillende plaatsen spelen bijvoorbeeld op een kleed, aan tafel met bijvoorbeeld een puzzel, of ze kunnen lekker even liggen op het kleed. De pedagogisch medewerkster zit dan meestal op de grond bij de kinderen zodat de kinderen als ze daar behoefte aan hebben lekker even bij de pedagogisch medewerkster kunnen gaan zitten. Voor de kinderen die de drukte nog niet aankunnen is er een afgeschermd speelruimte, waar zij in alle veiligheid de ontdekkende dreumesen kunnen aanschouwen.

Op de verticale groep; Paddies (maximaal 12 kinderen van 1 tot 4 jaar)

Op de verticale groep werken er maximaal 2 pedagogisch medewerkers.

7.30-8.00	De Paddies worden opgevangen door de Superkids of andersom
8.00	De Paddies worden door hun eigen pedagogisch medewerkster opgehaald of andersom.
7.30-10.00	Kinderen worden gebracht en gaan even naar papa of mama zwaaien voor het raam. Hierna worden zij even geknuffeld en kunnen ze spelen
9.00	Opruimen en dan aan tafel om te drinken en een cracker te eten. Tijdens het eten worden er liedjes gezongen en /of boekjes voor gelezen.
9.30	De kinderen mogen gaan vrij spelen binnen of buiten of er wordt een activiteit gedaan.
11.00	De kinderen gaan opruimen en gaan dan naar de badkamer om te plassen of een schone luier te krijgen.
11.30	Lunchen
12.00	Tanden poetsen en gezichten wassen.
12.15	Lekker slapen. De oudste kinderen die niet meer naar bed gaan mogen vrij gaan spelen. Soms doen de pedagogisch medewerkers ook samen met de kinderen een activiteit, die specifiek gericht is op de leeftijd van de kinderen. De kinderen kunnen dan ook kiezen of ze bij de Superkids of bij de Paddies willen spelen. Er wordt dan wel uitgelegd aan de kinderen dat ze bij de Superkids rustig moeten spelen in verband met de slapers.
13.30	Als de kinderen wakker worden gaan ze plassen of krijgen ze een schone luier. Daarna gaan ze zich met eventueel hulp aankleden.
14.30	Aan tafel om yoghurt of melk te drinken en fruit te eten.
15.00	Vrij spelen of een activiteit doen.
16.15	Opruimen en dan naar de badkamer voor een schone luier of om te plassen.
16.30	Aan tafel voor thee met een koekje.
17.00-17.50	Vrij spelen of de pedagogisch medewerkster leest een boekje voor en tussendoor worden de kinderen opgehaald.
17.50	Opruimen en met de kinderen die nog niet zijn opgehaald naar beneden.
18.00	2Sterren sluit.

Als de kinderen vrij spelen kunnen ze dat in verschillende hoekjes doen. Ze hebben een hoekje waar ze knutselen, we hebben een poppenhoek die op een echt huisje lijkt met verkleedkleding, er is een hoekje om even uit te rusten, ze kunnen aan tafel of op het kleed spelen. Als er activiteiten worden gedaan hebben kinderen hierin een eigen keus.

Op de peutergroep: Superkids (maximaal 12 kinderen van 2 jaar tot en met 4 jaar)

Op deze groep werken er maximaal 2 pedagogisch medewerkers.

7.30-8.00	De Superkids worden opgevangen door de Paddies of andersom.
8.00	De Paddies worden bij de Superkids opgehaald door hun eigen pedagogisch medewerkster of andersom.
7.30-9.00	Kinderen komen binnen en worden welkom geheten, daarna nemen ze afscheid en gaan samen met een pedagogisch medewerkster zwaaien voor het raam en gaan samen met de pedagogisch medewerkster een speelgoed uitzoeken om mee te spelen.
9.00-9.30	Kinderen ruimen het speelgoed op en gaan aan tafel zitten om een cracker te eten en sap te drinken.
9.30-11.00	Boekje voorlezen of liedjes zingen of kinderen gaan vrij spelen binnen of buiten of gaan een gerichte activiteit doen, zoals puzzelen, kleien, mee koken.
11.00	Alles opruimen, schoenen uit en naar de badkamer om te plassen of voor een schone luier. En dan nog even handen wassen.
11.30	Lunchen.
12.00	Tanden poetsen gezichten en handen wassen en dan naar bed. De kinderen die niet meer hoeven te slapen gaan op het kleed of boven in het speelhuis spelen. De pedagogisch medewerkers bieden de kinderen soms ook een activiteit aan, die specifiek gericht is op de leeftijd van de kinderen.
13.00-14.30	Kinderen worden wakker krijgen een schone luier of gaan plassen. Dan gaan de kinderen proberen zichzelf aan te kleden. Als ze aangekleed zijn mogen ze gaan spelen.
14.30	Opruimen en dan aan tafel voor yoghurt of melk en fruit.
15.00	Vrij spelen binnen of buiten of de pedagogisch medewerkers doen een gerichte activiteit met de kinderen.
16.00	Tijd voor een schone luier of om te plassen daarna handen wassen schoenen aan en aan tafel.
16.30	Tijd voor een kopje thee met koekje.
16.45-17.50	Vrij spelen en tussendoor worden de kinderen opgehaald.
17.50	Opruimen en met de kinderen die nog niet zijn opgehaald naar beneden.
18.00	2 Sterren sluit.

Als de Superkids vrij spelen kunnen ze dat doen op verschillende plekken zoals aan tafel, op één van de kleden of in het speelhuis.

1c. Rol van de pedagogisch medewerkers tijdens het vrije spel

Tijdens het vrij spelen zijn de pedagogisch medewerkers ondersteunend aanwezig. Tijdens het vrij spel zorgen de pedagogische medewerkers ervoor dat de kinderen geïnspireerd kunnen spelen, dat de kinderen betrokken zijn bij hun spel. De kinderen worden uitgenodigd door omgeving en materiaal aanbod om nieuwe ontdekkingen te doen. De belangrijkste taak, die de pedagogische medewerkers tijdens het vrije spel heeft, is het observeren van kinderen. Door het observeren leert de pedagogische medewerkster het kind beter kennen en komt zo meer over het kind te weten. Zo kan de pedagogisch medewerkster beter beslissen of er in een situatie al dan niet moet worden opgetreden. Als de kinderen tijdens dit spelen een beroep doen op de pedagogisch medewerkster gaat zij erop in. Het kan gaan om het helpen bij het plakken of het komen kijken naar een bouwwerk of schilderwerkje. Als het kind op schoot wil zitten en lekker wil knuffelen is de pedagogisch medewerkster er. De pedagogische medewerkers zijn ondersteunend aanwezig. Ook kunnen de pedagogische medewerkers tijdens deze periode iets speciaals doen met één of meerdere kinderen. Dit gebeurt vaak naar aanleiding van een werkbespreking.

1d. Rol pedagogische medewerkers tijdens georganiseerde activiteiten

Hiermee wordt bedoeld dat de pedagogische medewerkers een belangrijke rol spelen in het organiseren van een activiteit. Tijdens het vrije spel komen niet alle kinderen uit zichzelf aan een bepaalde activiteit toe en door middel van gerichte en georganiseerde groepsactiviteiten kan een kind vertrouwd gemaakt worden met verschillende spelletjes en materialen.

De pedagogisch medewerker heeft zich dan voorbereid op een activiteit of een thema. Meestal gebeurt dit na 10.00 uur omdat de groep dan bij elkaar is. De uitwerking van een activiteit hangt af van de situatie op dat moment, hoe is de sfeer, stemming op de groep, hoe is het buiten? Wij vinden het belangrijk dat er een grote afwisseling van activiteiten is zodat de kinderen op verschillende manieren worden gestimuleerd in alle aspecten van hun ontwikkeling; sociaal, motorisch, cognitief, emotioneel en creatief.

Gerichte activiteiten zoals groepsactiviteiten lenen zich goed voor bepaalde observaties. Bijvoorbeeld hoe gaat het kind om met andere kinderen, hoe uit het kind zich, neemt het kind het initiatief? Deze observaties zijn vaak een aanvulling op de observaties, die de groepsleiding tijdens het vrije spel maakt.

1e. Wennen

Voor het eerst naar het kinderdagverblijf: voor het ene kind is een groot avontuur, voor het andere kind is het aanvankelijk "best eng". De ouders kunnen het beste inschatten hoe hun kind tegen de nieuwe situatie aankijkt. Samen met de ouders kijken wij wat voor wenperiode het beste is voor hem of haar. Wanneer ouders met een voorstel komen voor een wenproces of een bepaald ritueel, proberen we hieraan tegemoet te komen. Het is mogelijk om bijvoorbeeld eerst een uurtje samen met het kind te komen en in de groep te blijven. De ouder kan dan samen met het kind de omgeving verkennen, samen met het kind spelen, het kind eten geven. De volgende dag kan de ouder even weggaan uit de groep en kijken hoe het kind daarop reageert. Vervolgens kan het kind een ochtend of middag blijven terwijl de ouder weg is. Goed overleg tussen de pedagogisch medewerkers en de ouders zijn zeker in deze beginperiode noodzakelijk. Gemaakte afspraken kunnen, als daar aanleiding voor is, doorgaans weer gemakkelijk worden aangepast. Een kind dat het moeilijk heeft, kan in de wenperiode wat eerder worden opgehaald. We vertellen het kind precies wat er gaat gebeuren en zwaaien met de oudste kinderen samen voor het raam (Knuffelaars, Paddies, Superkids). Wij adviseren ouders telefonisch bereikbaar te zijn.

2. Het bieden van uitdaging en ontwikkelingsmogelijkheden

In dit hoofdstuk wordt de ontdekkingsreis, thematisch werken en de ontwikkelingsmogelijkheden beschreven.

2a. De uitdagende ontdekkingsreis

Zowel de omgeving als de volwassenen zorgen voor uitdagingen zodat het kind zelf op ontdekking gaat. Pedagogische medewerkers zijn voorwaardenscheppend in het inrichten en indelen van de ruimte, keuze van materialen, muziek en activiteiten. De omgeving ziet er aantrekkelijk uit, is met zorg ingericht en uitnodigend om te onderzoeken door de kinderen. In materialen en thema-aanbod wordt gevarieerd.

2b. Thematisch werken

De dagelijkse gang van zaken met het werken met thema's

De pedagogische medewerkers van de groep kiezen een nieuw thema. We bespreken ook waar we op willen letten en wat we willen verbeteren. Verder bespreken we op welke dagen we wat willen doen. Deze dagen wisselen per project zodat alle kinderen een keer aan de beurt komen. We bespreken ook de verschillende samenwerkingsaspecten.

Er gaat dan één pedagogisch medewerker aan het werk om het schema te maken. We bedenken allemaal activiteiten die we kunnen doen.

De activiteiten worden van tevoren voorbereid. Op de ochtend van de activiteiten bespreken we met de kinderen in de groep wat ze die dag kunnen doen. Wij laten de kinderen zelf kiezen waar ze zin in hebben.

Er wordt bijgehouden hoe de activiteiten gaan en welke kinderen er hebben meegedaan.

Ook stellen we de werkjes van de kinderen tentoon op een speciaal plekje. Van een muzieklus worden er foto's gemaakt. Zo kunnen de ouders en kinderen de werkstukjes of foto's goed bewonderen.

Bij het werken met een thema staat het spelen van de kinderen voorop. Dit betekent dat speeltijd een belangrijk onderdeel is van het dagprogramma. De kinderen maken op een speelse manier kennis met verschillende onderwerpen. De activiteiten en het uitwerken van thema's zijn voor ons een middel om de verschillende ontwikkelingsgebieden, zoals de motoriek, de taalontwikkeling, de creatieve en cognitieve ontwikkeling van de kinderen te stimuleren. Knutsels, liedjes, verhaaltjes, uitstapjes en andere activiteiten staan in het teken van een bepaald thema. Hierbij vinden wij de interacties tussen pedagogische medewerkers en kinderen en kinderen onderling voorop staan. We kiezen voor thema's die op dat moment actueel zijn voor de kinderen zoals herfst, sinterklaas, oma en opa's. De seizoenen worden uitgebreid behandeld, samen met de feesten die in deze periode gevierd worden. Bijvoorbeeld Pasen in de lente en Sinterklaas en Kerst aan het begin van de winter. Tussen alle feestdagen door, is er ruimte voor andere thema's. Een aantal behandelde thema's zijn boekenweek, zintuigen en sprookjes.

De pedagogisch medewerkers van de twee oudste groepen (Paddies en Superkids) houden zich actief bezig met het maken van een planning.

Hoewel op beide groepen niet tegelijk aan hetzelfde thema wordt gewerkt, kunnen beide groepen wel samen spelen. Dit komt doordat alle thema's en keer op beide groepen aan bod komen.

Bij het maken van een planning houden we rekening met verschillende dingen. We zorgen dat alle ontwikkelingsgebieden aan bod komen.

Hiervoor gebruiken we een ontwerpschema met verschillende activiteiten, namelijk:

- muzikale activiteit bijv. zingen, dansen
- expressieve/ creatieve activiteit Bijv. knutselen, fantasiespel
- taalactiviteit bijv. voorlezen
- bewegingsactiviteit bijv. bewegingsspel
- cognitieve activiteit bijv. spelen met kleur
- onderzoeksactiviteit bijv. naar buiten gaan en iets zoeken
- constructieve activiteit bijv. lego, duplo

Tijdens deze activiteiten krijgen de kinderen de ruimte om te onderzoeken en te leren en bouwen ze een gevoel van zelfvertrouwen en eigenwaarde op.

Wij realiseren ons dat kinderen competente mensen zijn, met kwaliteiten. Wij scheppen voorwaarden om de kwaliteiten te ontwikkelen. We zorgen er ook voor dat de thema's leuk en afwisselend zijn.

PUK

Puk is een pop die alles met de kinderen mee doet. Puk fungeert als intermediair tussen ons en de kinderen. Via puk kun je de kinderen betrekken bij de activiteit. Puk lokt ook interacties uit tussen de kinderen. (Bv. Wie wil er met Puk een mooie toren bouwen. De kinderen hebben dan ook gesprekjes met Puk)

Puk is het speelkameraadje van de kinderen. Bij hem kunnen ze fantasieën, ideeën, gedachten en gevoelens kwijt die ze tegen een volwassene misschien niet uiten.

Puk besteed aandacht aan 3 belangrijke ontwikkelingsgebieden: taal, sociale communicatieve vaardigheden en beginnend rekenen. De nadruk ligt op de taalontwikkeling zodat de peuters met een redelijke taalvaardigheid beginnen aan de basisschool. Hierbij ligt vooral de nadruk op spreken en het luisteren. Verder wordt er natuurlijk ook aandacht besteed aan de uitbreiding van de woordenschat.

De activiteiten:

- doen een beroep op de actieve betrokkenheid van kinderen;
- zijn speels van opzet en prikkelen en stimuleren jonge kinderen om dingen zelf te ontdekken;
- bieden een rijk taalaanbod met mogelijkheden om ook taalvaardige kinderen uit te dagen;
- lokken interactie uit tussen jou en de kinderen en tussen de kinderen onderling;
- vinden deels plaats in kleine groepen van ongeveer vier à vijf kinderen;
- kunnen in willekeurige volgorde worden uitgevoerd.

Puk bestaat uit 10 thema's die gedurende het jaar in willekeurige volgorde kunnen worden uitgevoerd. De thema's komen voort uit de directe belevingswereld van de kinderen.

Een thema duurt ongeveer drie à vier weken. In die weken worden de verschillende activiteiten gedaan en ook herhaald. De activiteiten worden vooral in kleine groepjes uitgevoerd zodat er voldoende aandacht kan worden besteed aan elk individueel kind en aan de kinderen als groepje. De

interactie tussen de verschillende kinderen kan ook in kleine groepjes makkelijker worden gestimuleerd.

Puk is bedoeld voor kinderen vanaf 2½ jaar. Puk biedt kinderen speelse en uitdagende activiteiten waarin de nadruk ligt op actief en zelfontdekkend bezig zijn.

Puk geeft ons inspiratie.

2c. Materialen ontdekken

Het voelen van verschillende materialen is een hele beleving: klei kun je kneden, lapjes voelen verschillend aan. Verf en lijm kun je met een kwastje of met een vinger smeren. Het gaat erom dat kinderen ontdekken wat zij met het materiaal kunnen doen.

Speelgoed dat fantasie prikkelt vinden wij belangrijk.

Speelgoed moet kinderen uitdagen. Ze moeten kunnen verzinnen wat ze met het materiaal kunnen doen, liefst meerdere dingen, in een poppenhoek, met het dokterskoffertje en met verkleedkleden creëren de kinderen hun eigen wereld. Wij genieten van hun spel en storen de kinderen zo min mogelijk in hun spel.

2d. Ontwikkelingsmogelijkheden

De ontdekking verloopt bij ieder kind op een unieke manier. Kinderen doorlopen ontwikkelingsstadia in hun eigen tempo, zij ontwikkelen hun sterke kanten en talenten en zijn op sommige gebieden – misschien tijdelijk – minder sterk. Binnen die totale ontwikkeling zijn enkele ontwikkelingsgebieden te onderscheiden. Dat onderscheid is kunstmatig want het ontwikkelingsproces als geheel is het belangrijkste. Een indeling in ontwikkelingsgebieden is nuttig om nauwkeurig te beschrijven welke ontwikkelingsmogelijkheden de 2 Sterren te bieden heeft en hoe wij als team aan de ontwikkeling van kinderen kunnen bijdragen. Wij beschrijven hieronder verschillende ontwikkelingsgebieden te weten: Taalontwikkeling, cognitieve ontwikkeling, grove en fijne motoriek, creatieve ontwikkeling sociaal-emotionele ontwikkeling Het ontwikkelingsproces als geheel mag niet uit het oog worden verloren.

Taalontwikkeling

Ons doel is het scheppen van mogelijkheden voor de taalontwikkeling van kinderen.

Taal is het middel om contact te maken en om uitdrukking te geven aan gevoelens en behoeften. De taalontwikkeling heeft belangrijke gevolgen voor de cognitieve ontwikkeling. Het kind ondersteunt en ordent(cognitie) zijn spel en wereld via taal.

Om de taalontwikkeling actief te stimuleren lezen wij dagelijks voor. Verhalen worden regelmatig aan de kinderen verteld. De kinderen krijgen individueel aandacht en zij krijgen de tijd om hun verhaal te vertellen. Als een kind aan het woord is luisteren de andere kinderen. Voorlezen en verhalen die verteld worden bieden de kinderen informatie over de wereld om hen heen. Voorlezen geeft de kinderen rust, bijvoorbeeld voor het slapen gaan uit een boek voorlezen. Via het vertellen van een verhaal kan een sfeer van intimiteit en veilige sfeer gecreëerd worden. De pedagogisch medewerkster leest voor een groepje kinderen of voor één kind voor, waarover vervolgens gepraat wordt of dat verhaal uitgespeeld wordt.

De middelen die wij gebruiken zijn verschillende boeken en de thema's van Puk, een gesprek aan tafel of een kringgesprek, onze interactie met de kinderen. Een bezoek aan de bibliotheek, de boekenweek, poppenkastspel en handpoppen.

De cognitieve ontwikkeling

Ons doel is het scheppen van mogelijkheden voor de verstandelijke ontwikkeling van kinderen.

De cognitieve ontwikkeling is de ontwikkeling van het denken. De cognitieve ontwikkeling ontwikkelt het kind door actief met zijn omgeving om te gaan. Kinderen spelen en experimenteren en bouwen hun kennis van de werkelijkheid op. Door met activiteiten bezig te zijn, leren de kinderen de eigenschappen van het materiaal kennen. Een baby ontdekt dat een bal blijft bestaan ook al ziet het de bal niet. Kinderen leren verschillende soorten ballen herkennen. De kinderen ontdekken dat een bal kan rollen. Kinderen ontdekken dat je papier kan scheuren, hard karton niet. Een cirkel past niet in een driehoekje van de puzzel, maar in een cirkel. Als kinderen meedoen aan verschillende activiteiten kunnen ze de kans benutten om niet alleen de voorwerpen te leren kennen en goed bij naam te leren noemen, maar zij kunnen ook onder woorden brengen wat ze denken en welk probleem ze proberen op te lossen.

De middelen die wij gebruiken zijn puzzels, boekjes, memorie, sorteerspelletjes.

De motorische ontwikkeling

Ons doel is om mogelijkheden voor de lichamelijke ontwikkeling te scheppen, zodat kinderen hun grove en fijne motoriek kunnen ontwikkelen en meer besef krijgen van hun eigen lichaam. De lichaamsbeheersing van kinderen neemt snel toe. Daarbij maken wij een onderscheid tussen grove en fijne motoriek.

Grove motoriek

De kinderen zijn voortdurend bezig met allerlei lichamelijke activiteiten, zoals rollen, zwaaien, bukken en traplopen.

In de peutergroep staat een klimhuis: kinderen kunnen hier opklimmen, bovenop spelen. Er worden verschillende activiteiten gedaan voor de grove motoriek zoals rennen, dansen en springen. Buiten kunnen de verschillende groepen fietsen, steppen, ballen enz., ook leren de kinderen goed lopen doordat we regelmatig wandelingen maken waarbij de kinderen om de beurt een stuk lopen. In de babygroep is er voldoende ruimte om rond te kruipen/lopen. Er is een klein ballenbad waarmee de oudste baby's kunnen spelen. Ook doen de pedagogisch medewerkers spelletjes met de baby's om de grove motoriek te bevorderen.

Fijne motoriek

De activiteiten die onder de fijne motoriek vallen zijn de kleine bewegingen, die je met je hand en je vingers maakt, zoals leggen van een puzzel, een baby die een speelgoedje kan vastpakken, een dreumes die het bekertje met drinken vastpakt en eruit kan drinken. Een peuter die zijn sokjes uit en aan kan doen.

Iedere dag bieden wij de kinderen tal van activiteiten aan, zoals klei, insteekmozaïek, duplo, blokken, kralen om te rijgen, tekenen, knippen en plakken ed.

De creatieve ontwikkeling

Ons doel is het scheppen van mogelijkheden voor de ontwikkeling van de creativiteit.

Bij creativiteitsontwikkeling gaat het om dat kinderen zich uit leren drukken. Dit naar eigen tempo en aard. Om zich creatief te kunnen uiten moeten de kinderen zich veilig, geborgen en vrij voelen.

Creatieve ontwikkeling is een breed begrip, dat we als volgt invullen: wij vinden het belangrijk dat kinderen ervaring op doen met allerlei soorten materialen en experimenterend leren wat ze er allemaal mee kunnen doen. Kinderen hebben veel fantasie. Wij scheppen situaties, waarin de kinderen gestimuleerd worden om hun fantasie te uiten en daar met elkaar plezier aan te beleven.

Om dit doel te bereiken zetten we verschillende soorten middelen in: allerlei materialen die kinderen kunnen bewerken, spel materiaal dat de fantasie prikkelt, boeken, muziekinstrumenten en liedjes. Creativiteit is meer dan alleen bezig zijn met expressie materiaal. Kinderen zijn de hele dag creatief, in woordgebruik zoals, rijmpjes, zij imiteren bijvoorbeeld hun ouders, al doende creëren kinderen, bijvoorbeeld kinderen bakken van klei roti en pannenkoek, kliederen met verf. Kinderen zijn nieuwsgierig en spelen graag, bijvoorbeeld doktertje. Kinderen bedenken oplossingen voor situaties. Wij zingen veel met kinderen en er wordt muziek gemaakt.

Wij werken met dansante vorming zoals spel en dans, beeldende vorming, zoals tekenen, knutselen, kleien, lekker spelen met zand en water, modder maken. Luisteren naar geluiden en al doende ontdekken. Audiovisuele vorming zoals radio en televisie en geluid en dramatische vorming, zoals zintuigspelen en beweging.

De middelen die wij hierbij gebruiken zijn:

Poppenkast, muziekinstrumenten, knutselen, poppenhoek en poppen, zand, water, verf.

3. Het bevorderen van de persoonlijke competentie

In dit hoofdstuk wordt de persoonlijke competentie, het bevorderen van de zelfstandigheid, de individuele ontwikkeling, zelfstandig bezig zijn, opdrachten in de groep, lichaamstaal, materialen ontdekken, muziek, boeken, manieren van omgaan met emoties en het ontdekken met elkaar beschreven.

3a. Het kind, de ontdekker en zijn persoonlijke groei

Ons doel is: het scheppen van mogelijkheden voor de ontwikkeling van de identiteit van ieder kind. Wij gaan er vanuit dat ieder kind een individu is, met zijn of haar eigen achtergrond, temperament en tempo van ontwikkeling. Als een kind nog maar kort op het kinderdagverblijf is en nog niet in een kring wil zitten, laten we het rondlopen, maar vragen regelmatig of hij/zij er gezellig bij komt. Als een kind veel bewegingsdrang heeft, zal hij/zij vaker gevraagd worden iets aan te wijzen of voor te doen bij b.v. voorlezen, zodat hij zijn bewegingsdrang ondertussen kwijt kan. Met deze verschillen proberen wij -

waar mogelijk – rekening te houden. Ieder kind mag ‘zichzelf’ zijn op de 2Sterren”. Zo leert een kind ontdekken dat hij of zij iemand is, een identiteit heeft.

De belangrijkste middelen om dit doel te bereiken zijn: wijzelf en de aanwezigheid van een groep kinderen, die allemaal verschillend zijn. Wij moeten de voorwaarden scheppen om hun kwaliteiten te laten ontwikkelen.

Wij geloven in de competentie van kinderen en dat kinderen zich willen ontwikkelen.

Bij persoonlijke competentie denken we aan zelfvertrouwen, zelfstandigheid, flexibiliteit, weerbaarheid, creatief omgaan met verschillende situaties. Wij zien dagelijks dat kinderen zelf aangeven waar zij aan toe zijn. Kinderen zijn nieuwsgierig en willen alles onderzoeken.

3b. Het bevorderen van de zelfstandigheid

Ons doel is: het bevorderen van de zelfstandigheid van de kinderen. De meeste peuters en de oudste dreumesen willen graag ‘zelf dingen doen’. Wanneer ze voor het eerst zelf iets kunnen, krijgen zij een compliment en vertellen wij de ouders wat voor vorderingen hun kinderen hebben gemaakt.

Om kinderen te laten opgroeien tot zelfstandige personen is het goed hen te stimuleren op hun eigen houtje dingen te ondernemen. Dat kan door situaties te creëren waarin kinderen zonder tussenkomst van volwassenen met zelfgekozen zaken bezig zijn. We geven kinderen de tijd om zelf hun boterhammen te smeren of een tekening te maken en vragen de kinderen daarna ook te vertellen wat ze hebben getekend. Aan tafel laten wij de kinderen zoveel mogelijk aan het woord. Om de beurt mogen de kinderen iets vertellen en de anderen luisteren. Wij vertellen de kinderen waarmee wij bezig zijn en geven kinderen antwoord op hun vragen.

Binnen de al eerder genoemde groepsstructuur, proberen wij het kind zoveel mogelijk ruimte te geven, dat het leert zijn eigen keuzes te maken, bijvoorbeeld het kind mag kiezen waarmee en met wie het gaat spelen, het kan vertellen wat het op brood wil.

3c. Individuele ontwikkeling

Iedere kind heeft de drang in zich om zich te ontwikkelen en doet dit in zijn eigen tempo. Sommige kinderen hebben weinig tijd nodig om een activiteit onder de knie te krijgen. Wij scheppen een omgeving waarin het kind zich gerespecteerd en gewaardeerd weet, een omgeving die voldoende veiligheid en geborgenheid aan het kind biedt. Wij eisen niet dat kinderen moeten puzzelen als zij er niet aan toe zijn. Wij stimuleren de kinderen wel en proberen te achterhalen waar het kind wel aan toe is. Voor de pedagogisch medewerksters betekent het dat zij de ontwikkeling van het individuele kind kennen en kunnen volgen. De pedagogisch medewerkster kent de achtergrond situatie van het individuele kind en kan zich verplaatsen in de belevingswereld van het kind. Concreet kijkt de pedagogisch medewerkster naar het kind, luistert naar het kind, praat met het kind, speelt met het kind en helpt het kind in zijn individuele ontwikkeling.

3d. Zelfstandig bezig zijn

De kinderen kunnen iedere ochtend zelf kiezen waar ze mee willen spelen. Wanneer een kind helpt bij het opruimen, prijzen wij het: ‘dat heb je goed gedaan!’ Een kind dat om hulp vraagt proberen wij een stapje op weg te helpen: ‘Probeer eerst eens...’ wanneer dit lukt, geven wij een complimentje: zie je dat? Het is je gelukt! Je kunt het al zelf! Bij een kind dat een puzzel niet in elkaar krijgt, vragen we een ander kind om te helpen. Vervolgens bieden we een puzzel aan die het kind goed kan maken. Door de positieve reacties van de medewerkster krijgt het kind vertrouwen in zijn eigen kunnen.

3e. Helpen in de groep

In de dreumesgroep helpen de kinderen al met opruimen van hun speelgoed. Bij het horen van liedje opruimen weten de meeste kinderen, dat er opgeruimd gaat worden. In de peutergroep en de verticale groep kunnen de meeste kinderen hun eigen jasje pakken en zelfstandig aandoen als wij naar buiten gaan. Zij kunnen hun eigen schoenen pakken en proberen vaak zelfstandig hun schoenen aan te doen. Met makkelijke instapschoenen lukt het hen makkelijk. In de groep worden de kinderen gestimuleerd om mee te doen. Zij kijken naar elkaar en leren van elkaar. Ook met de handen wassen en naar de w.c gaan worden de kinderen vaak snel zelfstandig. Wij eisen nooit dat een kind een opdracht uitvoert die het nog niet aankan. Alles gaat spelenderwijs. Wanneer het kind een taak uitvoert prijzen wij het kind. Ook helpen met de dagelijkse werkzaamheden zoals de tafel dekken, de was wegbrengen, bedjes opmaken en schoonmaken zijn heel populair. We laten de kinderen als ze willen hierbij helpen maar houden wel altijd de hygiëne in het oog.

3f. Lichaamsbesef

Een kind ontdekt geleidelijk aan wie het is en wat het kan. Daarbij hoort het ontdekken van het eigen lichaam. Peuters worden zich bewuster van hun lichaam, van verschillen tussen jongens en meisjes, maar staan ook meer stil bij hoe hun eigen lijf werkt. Dit verwerken wij speels in een aantal activiteiten. Bijvoorbeeld in een kring kunnen wij verschillende lichaamsdelen benoemen en de daarbij behorende activiteiten benoemen. Zoals bewegingsspel. Wij vragen bijvoorbeeld aan de kinderen: wat kun je allemaal met je handen doen? De kinderen roepen van alles. De kinderen mogen dan de handeling ook meteen doen: zwaaien, vastpakken, aaien en duwen. Zo kunnen wij een aantal lichaamsdelen langs: armen, benen, voeten, hoofd, rug, buik.

Voetje voelen: Met de handen kunnen wij veel voelen, maar ook met je voeten. Hierbij zorgen wij dat het niet te koud is in het kindercentrum, want de kinderen moeten voor dit spel hun sokken uittrekken. Om beurten worden de kinderen geblinddoekt. Ook hier houden wij rekening met de wil van het kind. Als een kind niet geblinddoekt wil worden, wordt het kind niet geblinddoekt. De kinderen kunnen een aantal voorwerpen voelen aan de voetjes en het kind zegt wat het is. Het kan een handveger, een plastic zak, een zacht knuffeldier, een boek, een ronde steen, een spons, een ijsblokje of een bakje water zijn.

3g. Muziek

We zingen met de kinderen. De kinderen mogen zelf liedjes noemen die ze willen zingen. De kinderen kunnen zelf muziek maken op instrumentjes. Regelmatig maken wij ons eigen muziekinstrumenten, bijvoorbeeld rijst, bonen in een keukenrol en de uiteinden dicht plakken. Wij zingen verschillende liedjes die bij een thema horen.

3h. Boeken

Wij lezen dagelijks uit boeken, zoals Dikkie Dik, mijn grote dierenboek.

Tijdens de kinderboekenweek wordt er veel aandacht aan boeken en voorlezen besteed. We kiezen boeken die aansluiten bij het thema van de boekenweek en stemmen hierop onze activiteiten af. We gaan met de peuters naar de bibliotheek, waar de peuters een boek mogen uitkiezen, waar uit wij voorlezen. De kinderen mogen ook zelf hun verhaal bij de plaatjes verzinnen.

Een keer per jaar organiseren wij een voorleesontbijt. Wij nodigen wel enkele grootouders of andere familieleden uit om voor te lezen tijdens ons voorleesontbijt.

3j. Manier van omgaan met emoties

Hoe gaan wij om met de begrippen en hierbij horende emoties, zoals: boos, blij, verdriet en onzekerheid?

Boos

Als een kind boos is, is dit te zien aan zijn gezichtsuitdrukking, aan de toon in zijn stem, of omdat het met iets gooit, slaat, bijt, knijpt, huilt of schreeuwt.

De pedagogisch medewerkster probeert in zo'n situatie uit te vinden waarom het kind boos is door te kijken, te vragen en te luisteren, zodat daarna op de juiste manier kan worden gehandeld.

Als het kind in zijn boosheid een ander kind pijn heeft gedaan, wordt eerst dat kind getroost. Daarna zegt de pedagogisch medewerkster dat zij ziet dat het kind boos is (goh, jij bent boos!)

Afhankelijk van de situatie laat de pedagogisch medewerkster merken door praten of knuffelen dat ze begrijpt waarom het kind zo boos is, bijvoorbeeld omdat een ander kind zijn toren kapot heeft gemaakt. Samen met het kind wordt naar een oplossing gezocht. Door het samen te doen leert het kind ook zelf oplossingen zoeken en voor situaties en wordt voorkomen dat het uit de hand loopt. De pedagogisch medewerkster probeert het kind ook te vertellen wat de gevoelens van de andere kinderen (kan) zijn, zodat het leert dat hij met zijn gedrag iets teweeg brengt.

Verlegen

Wij zien dit bij een kind aan de blik in zijn ogen, uitdrukking in het gezicht, schuw gedrag, in een hoekje zitten, doen wat anderen zeggen, alleen spelen, schrikachtig gedrag en geen initiatief tonen.

Als pedagogisch medewerkster observeer je het kind in wisselende situaties, zoals tijdens vrij spelen, in de badkamer en aan tafel, om uit te vinden wanneer en waarom het onzeker is.

Als je dit ontdekt hebt, probeer je veiligheid en zekerheid te bieden.

Het kind gaat begrijpen dat het niet erg is dat hij zich onzeker voelt, als het kind zich totaal geaccepteerd voelt, voelt hij zich veilig. Vanuit deze veiligheid kan hij zich zelfverzekerder gaan voelen.

Hoe je dit bereikt zal bij elk kind verschillend zijn. Je bevestigt het kind vaak, maakt opmerkingen als "Goed van jou zeg!" Wij bevorderen het samen spelen (vooral met kinderen die een positieve invloed op het onzekere kind hebben), laat het kind merken dat het op jou kan bouwen, laat het kind merken dat het goede ideeën heeft en knuffel het kind extra.

Voorbeeld (groep 2, 3 en 4)

Een kind zit in een hoekje van de groepsruimte en kijkt naar de speelgoedkast. Je hebt het idee dat het kind eigenlijk wil spelen, maar niet goed durft.

Je gaat naar het kind toe en knielt of gaat naast het kind op de grond zitten. Je vraagt: "waar zou jij nou graag mee willen spelen?" Het kind zal je misschien geen antwoord geven. Dat kan je vragen of het samen met jou naar de speelgoedkast wil gaan om wat speelgoed te pakken. Je steekt je hand uit als uitnodiging.

Het kind pakt je hand en je probeert het kind zoveel mogelijk te stimuleren om zelf wat uit te kiezen. Misschien wil het kind wel samen spelen.

Geef het kind complimentjes en laat merken dat het kind belangrijk is.

4. Het bevorderen van de sociale competentie

In dit hoofdstuk wordt het ontdekken met elkaar, de pedagogische regels, belonen en corrigeren, en de sociaal-emotionele ontwikkeling beschreven.

4a. Ontdekken met elkaar

We hechten waarde aan een klimaat van saamhorigheid in de groep waar ieder kind waardering krijgt en het recht heeft zichzelf te zijn. De volwassenen hebben aandacht voor en reageren gevoelig op de signalen van alle kinderen. De pedagogisch medewerkster kent de kinderen goed en weet wat over elk kind te vertellen. De sfeer in de groepen en het centrum straalt warmte, liefde, gezelligheid en betrokkenheid uit.

Kinderen begeleiden is vooral goed kijken naar wat kinderen bezighoudt en inspelen op de behoeftes van ieder kind. Daarbij hoort een omgeving creëren waarin kinderen uitgedaagd worden om zichzelf te ontwikkelen.

Wanneer het kind de situatie niet aankan, zullen wij altijd ingrijpen. Bijvoorbeeld bij conflicten tussen kinderen. Eerst kijken we of ze het samen op kunnen lossen. Eventueel geven we een suggestie: 'Heb je aan Gijs gevraagd of jij ook in de auto mag?' Komen ze er niet uit dan helpen we, bijvoorbeeld door een regel te stellen: 'Nu mag Gijs nog een rondje in de auto en dan mag Sabine'. Wanneer een kind steeds door de anderen wordt buitengesloten, grijpen we ook in. We proberen op een simpele manier de kinderen begrip voor elkaar bij te brengen. Bijvoorbeeld door uit te leggen dat het niet leuk is als iemand zich pijn doet of uitgelachen wordt. 'Vind jij het leuk als iemand bij jouenz.' We leggen uit wat 'per ongeluk' is en wat 'expres'. Een kind dat een ander expres pijn heeft gedaan, helpen we om het weer 'goed' te maken ('sorry' leren zeggen). Elkaar helpen, samen delen, samen ergens mee spelen, moedigen we aan. Bijvoorbeeld door het plezier dat de kinderen op dat moment hebben, te benoemen: 'Leuk was dat hè, toen jullie je samen in het klimhuis verstopt hadden?'; 'Dat is aardig dat jij Jeroen even helpt'

Wij proberen in de omgang met de kinderen respect te tonen voor de individualiteit van het kind. Ieder kind mag spelen zoals het zelf graag wil

Van alle kinderen verwachten wij dat ze enig respect tonen in de omgang met de leiding: niet slaan, schelden of vloeken. Iets vriendelijk vragen, geen 'bevelen' uitdelen. Grapjes maken en de positieve momenten benadrukken voorkomt dat er een machtsstrijd ontstaat tussen de pedagogisch medewerkster en kind. We geven kinderen positieve aandacht bijvoorbeeld door belangstelling voor ze te tonen of door een aai over de bol of een sticker bij het weggaan te geven. De regels worden zo vanzelfsprekend mogelijk gehanteerd, maar wel consequent.

4b. Hieronder volgt een overzicht van alle pedagogische regels die op ' 2 Sterren' gelden:

- elkaar geen pijn doen;
- na een conflict 'sorry' zeggen en weer goed maken;
- speelgoed delen (om de beurt gebruiken);
- voorzichtig met het speelgoed omgaan;
- in de kring naar elkaar luisteren;
- samen opruimen;
- wachten met eten en drinken totdat er gezongen is;
- Vragen als je iets wil hebben.

Kinderen die de regels 'overtreden' proberen we altijd eerst uit te leggen waarom die regel er is. Eventueel doen we voor wat we van het kind verwachten ('Nu doe ik het en nu mag jij het doen'.) In sommige situaties is afleiding een goed middel. Als het conflict toch 'hoog oploopt' en het kind absoluut niet wil luisteren, zetten we het kind even apart (aan tafel) om tot rust te komen. Daarna komen we terug, bespreken het met het kind en 'maken het goed'.

4c. Belonen en corrigeren

Wij belonen kinderen door bijvoorbeeld een aai over het hoofd, de duim omhoog, stickers bij het plassen op de wc, het woordelijk benadrukken "goed gedaan hoor" stimuleert het zelfvertrouwen van kinderen. De kinderen zullen het beloonde gedrag gaan herhalen, omdat het prettig voelt om een compliment te krijgen.

Wij vinden het belangrijk dat wij bij corrigeren het kind aanspreken op zijn gedrag en niet het kind zelf veroordelen. Bijvoorbeeld ik vind wat je doet niet goed/leuk i.p.v. ik vind jou niet leuk/lief. Op deze manier laten wij het kind in zijn waarde en keuren wij slechts zijn gedrag af. Wij zijn consequent hierin.

De pedagogisch medewerksters corrigeren bijvoorbeeld door het kind te laten stoppen met een activiteit, kind uit de situatie te halen of het kind apart te nemen.

Uiteraard wordt deze "maatregel" altijd met het kind, achteraf, besproken en uitgelegd.

Hoe de pedagogisch medewerksters corrigeren en belonen is natuurlijk ook afhankelijk van de leeftijd en het ontwikkelingsniveau van de kinderen:

In de babygroep is corrigeren 'nog niet duidelijk aan de orde. De baby's beseffen niet dat het pijn doet als ze iemand bijten of knijpen. De pedagogisch medewerkster kan wel door haar stem en mimiek laten merken dat ze dit gedrag niet waardeert. Het is vaak praktischer om kinderen wat verder uit elkaar te leggen of af te leiden om "gevaarlijke" situaties te voorkomen.

In de dreumesgroep is corrigeren en belonen een manier om duidelijk te maken dat bepaald gedrag wel of niet kan. Hierdoor stimuleren, sturen of stoppen de pedagogisch medewerksters bepaald gedrag. Vooral met deze jonge kinderen is het goed om te werken vanuit een positieve benadering en kinderen te belonen voor hun gedrag, bijvoorbeeld tijdens het eten, het spelen en de zindelijkheidsstraining.

De peuter kan al worden aangesproken op zijn daden. "Kijk eens, Marie moet heel hard huilen als je haar speelgoed afpakt. Doe dat maar niet meer." Kind moet leren hoe het wel het speelgoed kan nemen zonder dat Marie huilt. Dit wordt voorgedaan door de pedagogisch medewerksters en de pedagogisch medewerkster benoemt het gedrag. Zij laat het kind ervaren en zien dat het ook anders kan. Kinderen moeten leren hoe zij iets voor elkaar krijgen zonder afpakken of slaan. Ook kan het helpen om een peuter even iets anders te laten doen, zodat het negatieve gedrag wordt omgebogen in aanvaardbaar gedrag.

4d. De sociaal-emotionele ontwikkeling

Wanneer kinderen samen spelen leren zij hoe zij zich moeten gedragen. Zij realiseren zich dat ze rekening moeten houden met anderen. In hun spel, ontwikkelen zij ook gevoelens. In verschillende spelsituaties kunnen zij zich heel verschillend voelen. Bijvoorbeeld blij, verdrietig of boos. Dit soort gevoelens komen kinderen tegen en ze leren ermee om te gaan. In hun spel kunnen zij hun gevoelens spelen en verwerken.

4e. Problemen en conflicten

Conflicten tussen kinderen proberen we te vermijden of hanteerbaar te maken, zodat de kinderen het samen op kunnen lossen. Duidelijke regels bieden de nodige veiligheid.

Wij stimuleren kinderen om zelf hun sociale problemen op te lossen. Wanneer steeds hetzelfde kind als winnaar of verliezer uit de strijd komt biedt de groepsleiding het kind hulp. Bij conflicten tussen kinderen blijft een pedagogisch medewerkster in de buurt en biedt zo het kind een veilige omgeving om het probleem op te lossen. Kinderen komen ook zelf met oplossingen. Bij het buitenspelen zeggen ze vaak "ik mag nog 2 rondjes en dan mag jij". Of wij helpen het kind om aan de ander te vertellen dat hij/zij ook met de auto wil spelen. Sommige kinderen worden door de aanwezigheid van de pedagogisch medewerkster gestimuleerd om voor zich zelf op te komen.

5. Het eigen maken van waarden, normen en cultuur

In dit hoofdstuk worden de onderwerpen problemen en conflicten, straffen en belonen, regels, huiselijke sfeer, respect en rituelen beschreven.

5a. Zo zijn onze manieren

Hierboven hebben we al de pedagogische regels genoemd.

Daarnaast hebben we enkele regels voor de veiligheid beschreven.:

In 2 Sterren ontmoeten kinderen andere mensen en maken kennis met verschillende waarden en normen.

Het overbrengen van waarden en normen speelt in onze opvoeding steeds een belangrijke rol. Met een positieve houding en een positieve benadering van kinderen en van elkaar geven wij het goede voorbeeld.

Op het kinderdagverblijf is er voortdurend uitwisseling van waarden en normen in interactie en communicatie. Tussen kinderen onderling, tussen de pedagogisch medewerkster en kind en tussen pedagogisch medewerkers onderling speelt voortdurend door middel van taal uitwisseling van waarden en normen plaatst .

Voorbeeld: Een kind dat via bijten, schoppen of slaan zijn wil doordrijft leren wij om op een andere manier zijn wensen kenbaar te maken. Onze waarde hierbij is respect hebben voor elkaar en de norm is dat wij schoppen, bijten of slaan niet toestaan.

5b. Regels

Er mogen maximaal 5 peuters tegelijk op het klimhuis zijn.

We rennen, ballen en fietsen buiten, niet binnen.

Alleen met begeleiding mag een kindje op de verschoontafel klimmen.

Speelgoed is om mee te spelen, niet om te gooien.

We klimmen onder begeleiding op de vensterbank, om naar ouders te zwaaien.

Ook hebben we enkele regels voor de hygiëne:

Voor het eten, na plakken/verven en na de w.c. wassen we onze handen.

We eten aan tafel.

Verven doen we met een schort voor.

Als we iets willen hebben vragen we erom.

5c. Rituelen

- Liedjes die de overgang naar een andere activiteit aankondigen b.v. opruimen, in de kring zitten, naar buiten gaan. Zo wordt er voor het eten het liedje smakelijk eten gezongen. Deze liedjes zijn belangrijk voor het kind, er wordt een activiteit op een positieve manier aangekondigd en kinderen weten wat er van hen wordt verwacht,
- Verjaardag kinderen. Jarig zijn is voor een kind een spannende gebeurtenis, waar wij met veel plezier aandacht aan besteden. Ouders mogen het feest mee vieren. De jarige heeft een feesthoed op en mag in de verjaarsstoel zitten. Er hangen een slingers. Er worden verjaarsliedjes gezongen en er wordt gedanst. De jarige mag de kaarsjes op de verjaardagstaart uitblazen. De jarige mag de traktatie pakken en uitdelen. Door steeds hetzelfde ritueel te volgen, raken de kinderen vertrouwd met deze gebeurtenis. Als ze zelf jarig zijn, weten ze wat er gaat gebeuren en genieten ze er des te meer van.
- Afscheid nemen. Als kinderen afscheid van de groep nemen krijgt dit gebeuren ook de nodige aandacht. Het is een positieve gebeurtenis, kinderen worden groot en gaan iets nieuws

tegemoet. De kinderen krijgen dan een afscheidsmuts, de ruimte wordt versierd en de kinderen krijgen hun plakboek met al hun knutselwerkjes mee naar huis.

- Feestdagen, zoals Sinterklaas, kerst, Pasen vieren wij met de kinderen.

De jaarlijkse uitstapjes en feesten (kinderboerderij, paleistuinen, stadswandeling, Sint, Kerst en Pasen, busreis/treinreis, kinderboekenweek en voorleesontbijt) versterken het sociale gevoel in de groep: we leven er samen naar toe en praten er nog lang over na.

5d. Respect.

Respect tonen voor elkaar vinden wij erg belangrijk Wij hechten waarde aan beleefd gedrag zoals dank je wel zeggen, maar dwingen het kind niet. Eenvoudige tafelmanieren krijgen ook onze aandacht. Het kind wordt niet gedwongen om te eten, maar wordt gestimuleerd om te eten. Wij stimuleren kinderen om samen te spelen en om rekening met elkaar te houden.

Wij zijn van mening dat kinderen altijd zo positief mogelijk benaderd moeten worden. Een positieve benadering van kinderen houdt in dat je respect hebt voor kinderen, wat zich uit in o.a. dat je vertelt wat je met het kind gaat doen. Zo is het kind voorbereid op het handelen van een leidster.

Bijvoorbeeld:

De leidster vertelt het kind dat zij een papertje gaat pakken om zijn neus schoon te maken.

Vervolgens zegt zij dat het kind omhoog moet kijken om zijn neus goed schoon te maken. Daarna zegt zij "Goed zo, je neus is weer schoon".

6. Oudercontacten

6a. De rol van ouders

Opvoeden doen wij samen met ouders. Op het moment dat de ouders hun kind naar de opvang brengen speelt de opvang een rol in de opvoeding en dat vraagt om goede communicatie.

In dit hoofdstuk komen de volgende onderwerpen aan bod. Kennismakingsgesprek, intake-gesprek, breng- en haalcontacten, ouderavonden, kindgesprekken, Oudercommissie, activiteiten waar ouders bij betrokken worden, schriftelijke informatie en exitgesprek.,

6b. Samen met ouders

Er is regelmatig overleg met de ouders. We wisselen informatie uit over het wel en wee van de kinderen, zodat alle betrokkenen goed geïnformeerd zijn en er wederzijdse afstemming plaatsvindt. Het is belangrijk om informatie te hebben over de thuissituatie, waar reageert het kind goed op, hoe kan het best getroost worden, wat vindt het fijn en wat vindt het vervelend. Door deze informatie kunnen wij op de juiste manier op het kind reageren.

6c. Kennismakingsgesprek

De locatiecoördinator voert met alle nieuwe ouders een kennismakingsgesprek.

Hier wordt de basis gelegd voor het vertrouwen van de ouders in een goede opvang voor hun kind. Er wordt informatie gegeven over de stichting en over het kindercentrum. Ouders wordt gevraagd informatie te geven over hun kind, opdat het voor ons mogelijk wordt om het kind zo goed mogelijk te begeleiden.

Voorals ouders van heel jonge kinderen hebben soms moeite met het idee dat ze hun kind over enige tijd naar het kindercentrum zullen brengen. Wij vinden het erg belangrijk om uitvoerig op dergelijke gevoelens in te gaan. Ouders voelen zich daardoor al enigszins gerustgesteld.

Na afloop van het gesprek krijgen de ouders een rondleiding en maken zij kennis met de pedagogisch medewerksters van de groep van hun kind. De pedagogisch medewerkster zal informatie over het reilen en zeilen in de groep geven.

6d. Intake gesprek

Het intake gesprek vindt met de locatiecoördinator plaats. De gegevens op de stamkaart worden gecontroleerd en aangevuld. Ouders horen wat de peuter 's ochtends mee moet nemen (schone kleding en sloffen, een knuffel). De ouders krijgen een kopie van het programma, belangrijke data en openingstijden. Ouders kunnen vragen stellen, rondkijken in de ruimte en zo mogelijk kennismaken met de pedagogisch medewerksters.

6e. Breng- en haalcontacten

Tijdens de breng- en haalcontacten kan de dagelijkse gang van zaken aan bod komen. De pedagogisch medewerkers zullen de ouders zo goed mogelijk inlichten over de dag en belevenissen van het kind op het kinderdagverblijf.

Bijvoorbeeld de omgang tussen de pedagogisch medewerkers en kind, eten, contacten met andere kinderen, activiteiten van deze dag, hoe vond hun kind het vandaag bij ons. Eventueel een anekdote van deze dag, afscheid nemen.

Wij vinden het erg belangrijk dat zowel pedagogisch medewerkers als ouders hier aandacht aan besteden. Voor de pedagogisch medewerkers is het van belang te weten wat het kind thuis heeft beleefd om hier goed op in te kunnen spelen.

6f. Kindgesprekken

Eén keer per jaar worden er kindgesprekken georganiseerd. Ouders worden dan uitgenodigd om met een pedagogisch medewerker van gedachten te wisselen over de ontplooiing van het kind. De ouders krijgen een kindportretje mee naar huis. Ouders krijgen dan gelegenheid om vragen en wensen kenbaar te maken.

Ouders kunnen ook zelf een oudergesprek aanvragen.

6g. Ouderavonden

In principe worden er per jaar twee ouderavonden georganiseerd. Eén avond wordt georganiseerd door het team van 2Sterren, de andere avond wordt door de oudercommissie georganiseerd.

Tijdens deze avonden worden alle ouders van het centrum (zonder kinderen) uitgenodigd.

Vaak komen er allerlei onderwerpen aan bod.

Op een thema-avond wordt er een deskundige uitgenodigd om over een bepaald onderwerp een praatje te houden.

Thema's die aan bod geweest zijn: voorlichting van de brandwondenstichting, de Lettertuin (kinderboeken), muziek en zang, opvoeden hoezo.

Op deze avonden worden ouders actief betrokken, bijvoorbeeld door middel van discussiegroepjes of activiteiten.

6h. Oudercommissie

Kindercentrum 2Sterren heeft een oudercommissie. Iedere groep heeft één of meer oudervertegenwoordiger(s).

De oudercommissie ziet zichzelf als schakel tussen de ouders en het kindercentrum en hanteert het huishoudelijke reglement als richtlijn voor hun handelen.

De oudercommissie helpt het team van 2Sterren met het organiseren van activiteiten, zoals een speelgoedbeurs of een thema-avond. De oudercommissie kan ons adviseren over voeding, speelgoed en opvoedingsvraagstukken.

De oudercommissie komt minimaal 4 keer per jaar bijeen. De locatiecoördinator en het unithoofd van 2Sterren zijn hierbij aanwezig. Vragen kunnen gesteld worden, problemen en ideeën kunnen dan besproken worden.

De verslagen van de oudercommissievergadering zijn te vinden op het prikbord in de gang, bij elke groep.

Tevens houdt de oudercommissie de ouders en leidsters op de hoogte via nieuwsbrieven, artikelen in "Het Sterretje". Deze verschijnt minimaal één maal per jaar.

6i. Activiteiten waar ouders bij betrokken worden

Af en toe roepen wij de hulp in van ouders bij de organisatie en/of uitvoering van activiteiten zoals een kerstviering, een ouderavond of een uitstapje. Ouders helpen natuurlijk vrijwillig.

Voor het jaarlijkse uitstapje is de hulp van ouders onmisbaar!

6j. Schriftelijke informatie

Eén keer per jaar komt er een nieuwe editie uit van "Het Sterretje" Hierin staan rubrieken zoals: nieuws uit de groepen, mededelingen, ik geef de pen aan, de oudercommissie en nog een aantal die wisselen. De redactie bestaat uit twee leid(st)ers en de locatiecoördinator van het centrum.

Als er mededelingen aan de ouders zijn, worden deze hierover geïnformeerd d.m.v. een brief. Ook uitnodigingen (voor bv. de sinterklaasviering of de kerstlunch) worden schriftelijk aan de ouders gedaan.

In alle groepen worden de werkjes die de kinderen gemaakt hebben, verzameld in een plakboek. Als een kind overgaat naar een andere groep, gaat het plakboek mee. Als een kind het centrum verlaat, krijgt het kind dit plakboek mee naar huis.

Eén keer per jaar worden de kindgesprekken gevoerd. De observaties die de pedagogisch medewerkers hebben gedaan worden in een kindportret genoteerd. Ouders krijgen het portretje mee naar huis.

6k. Exitgesprek

De ouders wordt gevraagd om een enquêteformulier in te vullen als hun kind het kindercentrum gaat verlaten. Als de ouders alleen positieve dingen hebben opgeschreven, laten wij het daarbij. Als de ouders punten aanhalen die voor verbetering vatbaar zijn, of om wat voor reden dan ook besproken moeten worden, dan volgt er nog een gesprek met het unithoofd.

7. Achterwacht

Kindercentrum 2Rakkers functioneert als achterwacht voor ons kindercentrum. Mocht een pedagogisch medewerker bijvoorbeeld met een kind naar de EHBO moeten dan kunnen we indien nodig hulp vragen van 2Rakkers.

Slot

Wij hebben met plezier aan het pedagogisch werkplan gewerkt. Wij hopen dat dit werkplan een duidelijke indruk geeft van ons pedagogisch handelen. Toelichting over ons pedagogisch handelen kunnen de locatiecoördinator of het unithoofd altijd geven.

Herschreven op 14 april 2009